



| Guía Docente          |  |                    |                   |           |  |  |
|-----------------------|--|--------------------|-------------------|-----------|--|--|
| Datos Identificativos |  |                    |                   | 2016/17   |  |  |
| Asignatura (*)        | Literatura Galega Contemporánea  |                    | Código            | 613G01033 |  |  |
| Titulación            | Grao en Español: Estudios Lingüísticos e Literarios                                    |                    |                   |           |  |  |
| Descriptores          |  |                    |                   |           |  |  |
| Ciclo                 | Período  | Curso              | Tipo              | Créditos  |  |  |
| Grao                  | 2º cuatrimestre  | Terceiro           | Optativa          | 4.5       |  |  |
| Idioma                | Galego   |                    |                   |           |  |  |
| Modalidade docente    | Presencial   |                    |                   |           |  |  |
| Prerrequisitos        |  |                    |                   |           |  |  |
| Departamento          | Galego-Portugués, Francés e Lingüística  |                    |                   |           |  |  |
| Coordinación          | Tato Fontañá, Laura  | Correo electrónico | laura.tato@udc.es |           |  |  |
| Profesorado           | Tato Fontañá, Laura  | Correo electrónico | laura.tato@udc.es |           |  |  |
| Web                   | <a href="http://www.udc.es/filo">www.udc.es/filo</a>                                   |                    |                   |           |  |  |
| Descripción xeral     | Estudo, a través dos textos, da produción literaria galega do século XX á actualidade. |                    |                   |           |  |  |

| Competencias do título |  |
|------------------------|--|
| Código                 | Competencias do título   |
| A1                     | Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.   |
| A2                     | Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.   |
| A3                     | Coñecer as correntes teóricas da lingüística e da ciencia literaria.   |
| A4                     | Ter un dominio instrumental avanzado oral e escrito da lingua galega.  |
| A7                     | Coñecer as literaturas en lingua galega, española e inglesa.   |
| A9                     | Elaborar textos orais e escritos de diferente tipo en lingua galega, española e inglesa.   |
| A10                    | Ter capacidade para avaliar criticamente o estilo dun texto e para formular propostas alternativas e correccións.  |
| A11                    | Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.   |
| A14                    | Ser capaz para identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.  |
| A15                    | Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.   |
| B1                     | Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.   |
| B2                     | Manexar ferramentas, programas e aplicacións informáticas específicas.   |
| B3                     | Adquirir capacidade de autoformación.  |
| B4                     | Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno.   |
| B5                     | Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.  |
| B6                     | Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.   |
| B7                     | Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.  |
| B8                     | Apreciar a diversidade.  |
| B9                     | Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.  |
| B10                    | Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/á e profesional.  |
| C1                     | Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.   |
| C4                     | Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común. |
| C6                     | Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse.  |
| C8                     | Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.  |

## Resultados da aprendizaxe



| Resultados de aprendizaxe  | Competencias do título                                       |                             |                      |
|--|--|-----------------------------|----------------------|
| Coñecer e aplicar diferentes métodos e técnicas de análise á produción literaria e cultural galega dos séculos XX e XXI. | A1<br>A2<br>A3<br>A4<br>A7<br>A9<br>A11<br>A14<br>A15        | B1<br>B2<br>B3<br>B5<br>B7  | C1<br>C4<br>C6       |
| Analizar e interpretar textos, aplicando diferentes modelos teóricos e xenéricos.  | A1<br>A2<br>A3<br>A4<br>A7<br>A9<br>A10<br>A11<br>A14<br>A15 | B1<br>B2<br>B7<br>B9        | C1<br>C4<br>C6       |
| Comprender os procesos históricos dos estudos literarios e culturais e as súas mudanzas de paradigma                     | A3<br>A4<br>A7<br>A11<br>A14<br>A15                          | B1<br>B3<br>B5<br>B7<br>B8  | C1<br>C4<br>C6       |
| Aplicar as técnicas de análise cultural considerando os fundamentos ideolóxicos presentes en contextos diversos          | A1<br>A2<br>A3<br>A4<br>A7<br>A9<br>A11<br>A14<br>A15        | B1<br>B3<br>B7<br>B8        | C1<br>C4<br>C6       |
| Adquirir as habilidades necesarias para analizar e interpretar os mecanismos da creación literaria.                      | A2<br>A4<br>A10<br>A11<br>A15                                | B1<br>B2<br>B3<br>B4<br>B6  | C4<br>C6<br>C8       |
| Coñecer e valorizar a diversidade cultural, con especial atención ao ámbito galego-portugués.                            | A7<br>A11<br>A14<br>A15                                      | B3<br>B5<br>B7<br>B8<br>B10 | C1<br>C4<br>C6<br>C8 |



|  |                                      |                             |                |
|--|--------------------------------------|-----------------------------|----------------|
| Realizar achegas creativas e orixinais na análise dos textos literarios, dos produtos artísticos e das realidades culturais. | A4<br>A7<br>A10<br>A11<br>A14<br>A15 | B5<br>B7<br>B8<br>B9<br>B10 | C1<br>C6<br>C8 |
|--|--------------------------------------|-----------------------------|----------------|

| Contidos   |  |  |
|--|--|--|
| Temas  | Subtemas   |  |
| 1. A literatura galega no século XX  | 1.1. Caracterización, periodización.<br>1.2. Cuestións metodológicas.  |  |
| 2. O tempo das Irmandades da Fala.   | 2.1. Contexto histórico e ideológico. Caracterización xeral.<br>2.2. As liñas de actuación cultural das Irmandades: ampliación e consolidación do sistema literario.<br>2.3. Grupo Nós<br>2.4. Xeración das Vangardas. |  |
| 3. A literatura de posguerra e o exilio nas dúas beiras do Atlántico: continuidade e ruptura | 3.1. A Guerra Civil e a posguerra en Galiza.<br>3.2. A literatura e a cultura galegas na emigración e no exilio.   |  |
| 4. A recuperación literaria no interior a partir de 1950.                                    | 4.1. A reconstrucción do sistema literario: axentes editoriais e actividade cultural.<br>4.2. Principais autores e autoras. Grupos e movementos.   |  |
| 5. Da década de oitenta á actualidade.   | 5.1. A irrupción das autoras e a renovación dos discursos.<br>5.2. Diversificación xenérica e últimas tendencias.  |  |

| Planificación                 |  |                   |   |              |
|-------------------------------|--|-------------------|---|--------------|
| Metodologías / probas         | Competencias   | Horas presenciais | Horas non presenciais / trabalho autónomo | Horas totais |
| Presentación oral             | A2 A4 A7 A9 A10 A11<br>A15 B1 B3 B4 B6 B7<br>B9 C1         | 1                 | 6.5                                       | 7.5          |
| Sesión maxistral              | A1 A3 A4 A7 A10 A11<br>A14 A15 B1 B2 B5 B8<br>B9 B10 C4 C6 | 11                | 11  | 22           |
| Proba mixta                   | A1 A2 A3 A4 A7 A9<br>A10 A11 A15 B1 B3<br>B5 B6 B7 C1      | 2                 | 26  | 28           |
| Lecturas                      | A1 A3 A4 A7 A10 A11<br>A14 B1 B2 B3 B5 B6<br>B7 B8 C4 C8   | 1                 | 25  | 26           |
| Análise de fontes documentais | A2 A4 A7 A10 A11<br>A14 A15 B1 B2 B3 B5<br>B6 B7 B8 C1 C6  | 9                 | 12  | 21           |
| Atención personalizada        |  | 8                 | 0   | 8            |

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

| Metodologías |             |
|--------------|-------------|
| Metodologías | Descripción |



|                               |   |
|-------------------------------|---|
| Presentación oral             | Presentación oral individual por parte de cada alumno e de cada alumna dunha obra incluída nos contidos da materia e decidido entre a profesora e o/a estudiante.   |
| Sesión maxistral              | Presentación por parte da profesora das liñas xerais de cada un dos temas contemplados no programa da materia co enfoque previsto no descritor.<br>Será avaliábel a asistencia activa ás aulas teóricas presenciais en que se presentarán conceptos e estratexias que posteriormente se desenvolverán nas sesións prácticas e cuxo coñecemento será esixido para a superación do curso. |
| Proba mixta                   | Proba escrita en que se demostrarán os coñecementos e competencias adquiridos e que combinará actividades de carácter ensaístico, de análise de fontes e de control de lecturas.  |
| Lecturas                      | Lectura obligada dos textos literarios indicados no apartado 8 da guía, e dos textos críticos que a profesora indique na aula. As lecturas representan, xunto ás prácticas de comentario, unha das actividades principais do curso e, como tal, serán avaliadas.  |
| Análise de fontes documentais | A profesora iniciará a análise e o comentario das obras literarias incluídas na programación, así como de textos críticos, historiográficos ou xornalísticos, e solicitará do alumnado a realización de comentarios individualizados segundo as pautas establecidas. Previamente, o/a estudiante deberá ler e preparar os textos de forma individual.                                   |

**Atención personalizada**

| Metodoloxías      | Descripción  |
|-------------------|--|
| Proba mixta       | A profesora orientará aos e ás estudiantes na preparación da presentación oral, da proba mixta e en calquera outra cuestión sobre a que o/a estudiante solicite orientación. |
| Presentación oral | A atención persoal poderá ser presencial, no horario previsto a estos efectos, ou a través do correo electrónico.  |

**Avaliación**

| Metodoloxías                  | Competencias  | Descripción   | Cualificación |
|-------------------------------|---|---|---------------|
| Lecturas                      | A1 A3 A4 A7 A10 A11<br>A14 B1 B2 B3 B5 B6<br>B7 B8 C4 C8  | As lecturas obligatorias representan unha das actividades principais do curso polo que deben ser realizadas en tempo para poder participar de forma efectiva nas sesións e, tamén, para levar a cabo a presentación oral.<br>O control das lecturas poderá realizarse mediante preguntas ou comentarios nas sesións presenciais ou cunha parte específica dentro da proba mixta.                                | 20            |
| Proba mixta                   | A1 A2 A3 A4 A7 A9<br>A10 A11 A15 B1 B3<br>B5 B6 B7 C1     | Proba escrita en que se demostrarán os coñecementos e competencias adquiridos, tanto nas sesións maxistrais como nas de análise documental, e que combinará actividades de carácter ensaístico, de análise de fontes e de control de lecturas.  | 30            |
| Análise de fontes documentais | A2 A4 A7 A10 A11<br>A14 A15 B1 B2 B3 B5<br>B6 B7 B8 C1 C6 | A profesora porá a disposición do alumnado os materiais obxecto de análise. O alumnado deberá ler e analizar estes materiais e participar na exposición das súas conclusións na aula.   | 20            |
| Presentación oral             | A2 A4 A7 A9 A10 A11<br>A15 B1 B3 B4 B6 B7<br>B9 C1        | O/a estudiante exporá na aula, durante un mínimo de 20 minutos e un máximo de 30, un comentario sobre una das obras incluídas no programa (e que será escollida de acordo coa profesora).<br>A exposición será necesariamente oral, aínda que poderá ser completada coa utilización de material audiovisual de apoio. Previamente terá que ter entregado una breve ficha de lectura e un esquema da exposición. | 30            |

**Observacións avaliación**



A avaliación terá en conta o exposto nos apartados anteriores: participación do alumnado na análise de fontes documentais (20%), presentación oral (30%) e proba escrita (30%); para poder levar a cabo con éxito estas tarefas, o/a estudiante deberá realizar necesariamente as lecturas indicadas pola profesora (20%).

Para superar a materia, o alumnado deberá conseguir unha cualificación igual ou superior a 5 puntos sobre 10 no conxunto de actividades que componen a avaliación. O alumnado terá que entregar os traballos e actividades no prazo fixado. Asemade, todas as actividades deberán cumplir unhas exixencias mínimas de corrección lingüística (ortografía, puntuación, concordancia, ausencia de reiteracións, precisión léxica, rexistro formal...). As deficiencias lingüístico-expositivas serán penalizadas na cualificación.

Quen non supere a materia no mes de xuño, terá unha segunda oportunidade para facelo no mes de xullo. Nesta segunda oportunidade, deberánse presentar/realizar as actividades non superadas ou non presentadas anteriormente, de acordo coas indicacións específicas que dará a profesora. O resto da cualificación (un 30%) basearase nunha prueba obxectiva sobre o programa da materia e as lecturas obligatorias.

Terá a cualificación de "non presentado" quen non realice a presentación oral ou a proba escrita; ou quen non asista e participe cando menos no 50% das sesións presenciais.

O/a estudiante con dispensa académica terá condicións especiais de avaliación, que substituirán as actividades presenciais por outras equivalentes, tendo en conta a súa disponibilidade. A fin de programar axeitadamente estas actividades, o/a estudiante nesta situación ou noutra equivalente deberá porse en contacto coa profesora no inicio das aulas, enviando un correo electrónico a laura.tato@udc.gal.

#### Fontes de información

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| Bibliografía básica         | <ul style="list-style-type: none"><li>- Asociación Socio-Pedagóxica Galega (ed.) (1996 ). Historia da Literatura Galega, 5 vols.. Vigo, A Nosa Terra</li><li>- Bernárdez, C. L. et alii (2001). Literatura galega S. XX. Vigo, A Nosa Terra</li><li>- Carballo Calero, R. (1981). Historia da Literatura Galega Contemporánea. Vigo, Galaxia</li><li>- Lourenzo, M. / Pillado Mayor, F. (1987). Dicionario do teatro galego. Sotelo Blanco, Barcelona</li><li>- Tarrío, A. (1997). Literatura Galega. Aportacións a unha historia crítica. Vigo, Xerais</li><li>- Tarrío, A. (coord.) (). Galicia. Literatura (vols. XXXII-XXXIV). A Coruña, Hércules de edicións</li><li>- Tato Fontañá, L. (1999). Historia do teatro galego. Das orixes a 1936 . A Nosa Terra, Vigo</li><li>- Vilavedra, D. (1999). Historia da Literatura Galega. Vigo, Galaxia</li><li>- Vilavedra, D. (coord.) (1995-2000 ). Dicionario da Literatura Galega. Vigo, Galaxia</li></ul> <p>OBRAS DE LECTURA OBRIGATORIA: - A. R. CASTELAO (1922): Un ollo de vidro. Memorias dun esqueletoR.<br/>OTERO PEDRAYO (1929): A lagaradaÁ. CUNQUEIRO (1958): O incerto señor Don Hamlet, príncipe de DinamarcaE.<br/>BLANCO AMOR (1972): Xente ao lonxe, Galaxia, Vigo. - X. L. MÉNDEZ FERRÍN 1976): Con pólvora e magnolias</p> |
| Bibliografía complementaria |   |

#### Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

#### Observacións

Para calquera dubida, poden pórse en contacto coa profesora, en horario de atención ao alumnado, ou concertando cita previa no endereço electrónico: laura.tato@udc.gal

(\*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías